

Aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw drs. W.R.C. Sterk
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Onze referentie

MvH/RvZ/JT/ATR4241/2026-U054

Uw referentie

Datum

9 april 2026

Onderwerp

Wet reikwijdte Jeugdwet

Geachte mevrouw Sterk,

Op 17 februari 2026 is de *wijziging van de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, bijlage 2 van de Algemene wet bestuursrecht, de Wet op het primair onderwijs en de Wet voortgezet onderwijs 2020 in verband met het bevorderen dat hulp en ondersteuning zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig wordt ingezet, teneinde de inzet van jeugdhulp te beperken (Wet reikwijdte Jeugdwet)* aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voor advies voorgelegd. De adviestermijn eindigt op 13 april 2026.

Het voorstel heeft tot doel de druk op de jeugdhulp te verminderen en de transformatie die bij de totstandkoming van de Jeugdwet werd beoogd alsnog te realiseren. In het voorstel is de ambitie uitgesproken het jeugdhulpgebruik terug te brengen tot het niveau van 2015. Dat betekent concreet dat 1 op de 10 jeugdigen een vorm van jeugdhulp krijgt. Daarvoor is meer grip nodig op de vraag en het aanbod van jeugdhulp, waardoor ook de beschikbaarheid van jeugdhulp voor kinderen en ouders in de meest kwetsbare situaties wordt geborgd. Het voorstel staat daarbij niet op zichzelf, maar is onderdeel van een breed pakket aan maatregelen waarover afspraken zijn gemaakt in de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 (Hervormingsagenda).

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Contact:

Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG

Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG

info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl

Tel: 070-310 86 66

1. Nut en noodzaak

Het maatschappelijke probleem dat (mede) met het wetsvoorstel zou moeten worden opgelost is duidelijk. De toelichting onderbouwt in kwalitatieve en kwantitatieve zin voldoende dat het jeugdhulpstelsel onder druk staat en (financieel) onhoudbaar is door een sterk stijgend jeugdhulpgebruik.

Het college onderkent dat er een maatschappelijk probleem is en begrijpt de intentie van het voorstel goed. Uit de toelichting blijkt echter niet voldoende of de voorgestelde maatregelen het maatschappelijk probleem (mede) oplossen. De toelichting beschrijft dat sommige gemeenten binnen de huidige wettelijke kaders de beoogde en gewenste verlaging van de vraag naar jeugdhulp realiseren.¹ Hierbij is niet toegelicht waarom en in welke mate deze gemeenten daartoe in staat zijn en andere gemeenten niet. Inzicht hierin is nodig om te kunnen beoordelen of de maatregelen aangrijpen op de oorzaken van het probleem en dus noodzakelijk zijn voor het oplossen van het probleem.

1.1 Het college adviseert te onderbouwen hoe de voorgestelde maatregelen aangrijpen op de oorzaken van het probleem en daarbij inzicht te bieden in waarom het sommige gemeenten wel lukt om binnen de huidige kaders het beschreven probleem op te lossen en andere gemeenten niet.

Veel van de voorgestelde maatregelen betreffen een (proces)invulling van een bestaande wettelijke verplichting of mogelijkheid. Met deze invullingen is beoogd te bereiken wat op basis van bestaande maatregelen al mogelijk en gewenst is en van gemeenten wordt verwacht maar niet in de gewenste mate gebeurt. De Jeugdwet biedt bijvoorbeeld al de mogelijkheid een stevig lokaal team in te richten en bij gemeentelijke verordening de wettelijke open normen in te vullen. Uit de toelichting blijkt niet of de voorgestelde maatregelen voldoende (effectief) zijn om gemeenten die het nu niet lukt of willen te bewegen naar het gewenste resultaat. Het college brengt in dat kader in elk geval (en dus niet limitatief) de volgende maatregelen onder de aandacht.

- a) De inrichting en kerntaken van stevige lokale teams. De toelichting kent een centrale rol toe aan het voorgestelde stevige lokale team dat als het gemeentelijk centrum van (jeugd)hulp moet (gaan) functioneren. Daarbij worden zowel coördinerende als inhoudelijke taken belegd bij dit team. De indruk wordt gewekt dat het realiseren van een stevig lokaal team dé oplossing is voor (een groot deel van) de problemen binnen de jeugdhulp. Het college constateert dat bij de voorgestelde maatregel de focus ligt op het proces en de organisatie. Uit de toelichting blijkt niet of deze beschrijving ook voldoende is om het gewenste doel te bereiken. Zo is bijvoorbeeld geen aandacht besteed aan de kwaliteit van mensen, de wijze van inrichting van het team, denk aan hulpvraaggericht of generiek, hoe expertise en autoriteit worden opgebouwd en of de benodigde kennis en capaciteit bij gemeenten voldoende aanwezig is.
- b) De beschrijving van een aantal basisvoorzieningen in een beleidsplan. De toelichting benadrukt dat gemeenten al moeten voorzien in een sociaalpedagogische basis en in een beleidsplan, en dat de voorgestelde maatregel uitsluitend een invulling geeft aan deze ver-

---

¹ Memorie van toelichting bij het onderhavige voorstel (MvT), in het algemeen op p. 8 en meer maatregelspecifiek op bijvoorbeeld p. 51, 58 en 61.

plichting. De toelichting maakt niet duidelijk of het voorgestelde beschrijven van de basisvoorzieningen voldoende is voor gemeenten om er ook daadwerkelijk mee aan de slag te kunnen gaan.²

- c) Wederzijdse verplichting voor gemeenten en scholen beleid te maken over de samenwerking. In de toelichting is beschreven dat al een algemene verplichting bestaat voor gemeenten om te overleggen met samenwerkingsverbanden over effectieve samenwerking met het onderwijs met betrekking tot jeugdhulp. Uit de toelichting blijkt onvoldoende duidelijk of het voorgestelde wederzijds maken van de verplichting tot het maken van beleid, voldoende is om het gewenste resultaat te bereiken.
- d) Preventie en basisjeugdhulp voorliggend laten zijn op aanvullende jeugdhulp. Het uitgangspunt in de Jeugdwet is nu een zo licht als mogelijke inzet van jeugdhulp en zo zwaar als nodig. Uit de toelichting blijkt niet waarom het voorschrijven dat preventie en basisjeugdhulp voorliggend zijn op aanvullende hulp – wat op hetzelfde lijkt neer te komen – voldoende is om het gewenste resultaat te bereiken.

1.2 Het college adviseert in de toelichting inzicht te bieden in de effectiviteit van de voorgestelde maatregelen en daarbij te onderbouwen of en hoe de maatregelen (nu wel) voldoende zijn om het gewenste resultaat van die maatregel te bereiken.

Tot slot geeft het college in overweging bij de evaluatie niet alleen te kijken naar of het totale jeugdhulpgebruik en de vraag naar jeugdhulp afneemt, maar ook of de voorgestelde procesinvullingen voldoende hebben gewerkt. Of bijvoorbeeld de verplichting tot het beschrijven van basisvoorzieningen heeft geleid tot het voorzien in die basisvoorzieningen.

2. Minder belastende alternatieven

In de toelichting zijn voor een beperkt aantal maatregelen alternatieven beschreven waarvoor niet is gekozen. Zo is er bewust voor gekozen om niet bij wet voor te schrijven welke basisvoorzieningen moeten worden beschreven in het beleidsplan, de begrippen in het afwegingskader 'ernst' en 'eigen kracht' in de betreffende mate van detail te beschrijven in de wet en om 'gebruikelijke hulp' bij algemene maatregel van bestuur te beschrijven en het lokale team niet als zelfstandig orgaan op te nemen in de Jeugdwet maar als taak en verantwoordelijkheid van gemeenten.

Het college constateert dat (mede gelet op het feit dat sommige gemeenten de gewenste beweging al hebben gerealiseerd) in elk geval in de toelichting een beschrijving ontbreekt van de volgende mogelijk minder belastende alternatieven:

- a) Wat al mogelijk is op basis van bestaande wetgeving en of een verbetering van de uitvoering van de maatregelen daarin al (deels) tot het gewenste resultaat leidt;
- b) Wat afgesproken is op basis van de Hervormingsagenda en of die afspraken en de uitwerkingen daarvan die recent hebben plaatsgevonden (zoals het convenant) (deels) al leiden tot het met het voorstel gewenste resultaat; en

---

² Het college onderkent dat de voorgestelde maatregelen beschreven onder a) en b) op zichzelf geen directe regeldrukgevolgen hebben voor burgers, professionals of bedrijven (en wat daar verder onder valt). De toelichting wekt echter de indruk dat de effectiviteit van deze maatregelen randvoorwaardelijk is voor de effectiviteit van de overige maatregelen en dus voor het voorstel als geheel dat wel regeldrukgevolgen heeft.

- c) Of het gewenste resultaat ook al kan worden bereikt met het voorgestelde uitsluiten van vormen van jeugdhulp bij algemene maatregel van bestuur (eventueel in combinatie met het genoemde onder a en b).

2.1 Het college adviseert in de toelichting inzicht te geven in welke mogelijk minder belastende alternatieven zijn onderzocht en op grond van welke inhoudelijke overwegingen deze alternatieven niet zijn gekozen. Het college adviseert daarbij in elk geval aandacht te besteden aan wat al mogelijk is op basis van bestaande wetgeving en de resultaten van de Hervormingsagenda Jeugd, en het uitsluiten van vormen van jeugdhulp bij algemene maatregel van bestuur.

3. Werkbaarheid

In de toelichting is beschreven dat de maatregelen werkbaar zijn voor professionals en samenwerkingspartners omdat de maatregelen geen nieuwe verplichtingen of handelingen betreffen en professionals en samenwerkingspartners over het algemeen al aan de voorgestelde maatregelen voldoen. De toelichting gaat niet in op de werkbaarheid van het voorstel voor de professionals en samenwerkingspartners die wel knelpunten ervaren en daardoor niet al voldoen aan de voorgestelde maatregelen. De toelichting beschrijft daarnaast dat het kabinet zou inzetten op interdisciplinaire teams op school en dat wordt gestreefd naar bestuurlijke afspraken over invullingen van Zorg in onderwijstijd (ZIO). Bij beide beschrijvingen geeft de toelichting niet aan van wie, wat, wanneer wordt verwacht. Hierdoor is onvoldoende duidelijk of deze maatregelen te begrijpen en werkbaar zijn voor samenwerkingspartners. Ook ontbreekt een beschrijving van de werkbaarheid voor gecertificeerde instellingen en aanbieders van jeugdhulp. De toelichting heeft daarom aanvulling. Dit geldt temeer nu de voorgestelde maatregelen weliswaar wat meer kleur geven aan bestaande open normen en afspraakverplichtingen, maar nog steeds open zijn en nadere invulling behoeven. Daarnaast hangt het effect van een groot deel van de voorgestelde maatregelen af van het functioneren van het stevige lokale team. Hierdoor bestaat het risico (in elk geval op de korte termijn) dat in de ene gemeente iets anders wordt verwacht van de doelgroepen dan in de andere gemeente. Het ligt daarom in de rede om inzichtelijk te maken of de voorgestelde maatregelen werkbaar zijn, bijvoorbeeld met behulp van een (werkbaarheids)toets onder de doelgroepen. Het college geeft daarnaast in overweging bij de voorgestelde maatregel 'grip op kosten en trajectduur' de monitoring uniform tussen gemeenten in te richten om het werkbaarder te maken voor aanbieders van jeugdhulp.

3.1 Het college adviseert in de toelichting inhoudelijk te onderbouwen of en waarom de maatregelen (nu wel) werkbaar zijn, bijvoorbeeld aan de hand van de uitkomsten van een (werkbaarheids)toets onder professionals, samenwerkingspartners, gecertificeerde instellingen en aanbieders van jeugdhulp.

Voor burgers beschrijft de toelichting met betrekking tot het doenvermogen één nieuwe handeling. De mogelijkheid die het voorstel biedt om bij gemeentelijke verordening te bepalen dat ouders in een inkomen moeten voorzien. Van ouders kan dan worden verwacht dat zij een financieel overzicht aanleveren. De toelichting stelt dat dit doenbaar is "*gezien het belang om de druk op de jeugdhulp te beperken en de beperkte financiële informatie die geleverd moet worden*".³ Het college merkt op dat uit deze beschrijving onvoldoende blijkt of deze maatregel

---

³ MvT, p. 15.

doenbaar is. Daarbij is niet alleen van belang of ouders een financieel overzicht kunnen aanleveren, maar ook of zij begrijpen dat van hen kan worden verwacht dat zij minder gaan werken om zelf meer zorgtaken uit te voeren als blijkt dat zij "voldoende in het eigen inkomen kunnen voorzien".⁴ Daarnaast is in de toelichting niet beschreven wat ouders kunnen doen als uit het financiële overzicht blijkt dat zij in een eigen inkomen kunnen voorzien, maar dit in de praktijk niet het geval is (bijvoorbeeld omdat het soort werk zich niet leent voor minder uren). En of deze – vaak kwetsbare groep – ouders in staat zijn om dit goed te onderbouwen.

3.2 Het college adviseert in de toelichting inhoudelijk te onderbouwen of de gevolgen van de maatregel om in een inkomen te voorzien voor burgers te begrijpen zijn en of het in de praktijk doenbaar is voor burgers om te onderbouwen dat niet in een eigen inkomen kan worden voorzien.

Daarnaast geldt voor bijna alle voorgestelde maatregelen dat geen sprake is van overgangsrecht. De toelichting geeft daarbij geen inzicht in of er iets gebeurt met al aangevraagde of gestarte trajecten van jeugdhulp bij inwerkingtreding van het wetsvoorstel. Duidelijkheid hierover is nodig voor burgers om te begrijpen waar zij aan toe zijn. De toelichting behoeft daarom aanvulling.

3.3 Het college adviseert in de toelichting te beschrijven wat er gebeurt met al aangevraagde of gestarte trajecten van jeugdhulp bij inwerkingtreding van het wetsvoorstel en of dat te begrijpen en te doen is voor burgers.

4. Gevolgen regeldruk

De toelichting biedt niet voldoende inzicht in de regeldrukgevolgen voor burgers. Zo is onduidelijk waarom de regeldruk vermindert door de inrichting van lokale teams en de mogelijkheid van het doen van een melding, en vermindert of gelijk blijft door de toelidingsprocedure voor aanvullende jeugdhulp gelijk te maken aan die van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Ook ontbreekt in elk geval een beschrijving van de regeldrukgevolgen die gepaard gaan met de verwachting dat er meer bezwaar en beroep zal worden ingesteld. Bovendien zijn geen van structurele regeldrukgevolgen voor burgers gekwantificeerd. Ook ontbreekt een beschrijving en kwantificering van de eenmalige kennismakingskosten. De toelichting behoeft daarom aanvulling. Voor zover kwantificering niet exact mogelijk is, mag dit met behulp van een schatting of een bandbreedte.

4.1 Het college adviseert in de toelichting de structurele en eenmalige regeldrukgevolgen voor burgers volledig en begrijpelijk in beeld te brengen, conform de Rijksbrede methodiek.

De toelichting biedt ook niet voldoende inzicht in de regeldrukgevolgen voor professionals, samenwerkingspartners, gecertificeerde instellingen en aanbieders van jeugdhulp. Zo beschrijft de toelichting dat de structurele regeldrukgevolgen voor professionals en samenwerkingspartners naar verwachting gelijk blijven of afnemen, maar is niet inzichtelijk gemaakt waar dit uit blijkt en met hoeveel de regeldruk (gekwantificeerd) afneemt. De incidentele regeldrukgevolgen zouden volgens de toelichting voor deze doelgroepen juist toenemen, maar deze toename is niet gekwantificeerd omdat er geen exacte cijfers beschikbaar zouden zijn. Daarnaast zijn de

---

⁴ MvT, p. 26.

regeldrukgevolgen voor aanbieders van jeugdhulp niet beschreven of gekwantificeerd omdat geen inzicht zou bestaan in de invulling die gemeenten geven aan de voorgestelde maatregelen die op aanbieders van jeugdhulp van toepassing zijn. De regeldrukgevolgen voor gecertificeerde instellingen zijn in de toelichting niet benoemd. Ook ontbreekt voor alle doelgroepen een beschrijving en kwantificering van de eenmalige kennismakingskosten. De gevolgen voor de regeldruk zullen in de toelichting volledig in beeld moeten worden gebracht. Het college merkt op dat casuïstiek van gemeenten die de beoogde en gewenste verlaging van de vraag naar jeugdhulp al hebben gerealiseerd, mogelijk een nuttige indicatie oplevert voor de regeldrukgevolgen van het voorstel. Zoals gezegd, mag de kwantificering met behulp van een schatting of een bandbreedte als exacte cijfers niet beschikbaar zijn.

4.2 Het college adviseert in de toelichting de structurele en eenmalige regeldrukgevolgen voor professionals, gecertificeerde instellingen, samenwerkingspartners en aanbieders van jeugdhulp volledig en begrijpelijk in beeld te brengen, conform de Rijksbrede methodiek.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Niet indienen / vaststellen.

Het college merkt op dat dit dictum geen inhoudelijk oordeel vormt over de wenselijkheid van het voorstel. Het brengt tot uitdrukking dat de beslisinformatie bij het voorstel niet volstaat voor een goed afgewogen oordeel over (de proportionaliteit van) de regeldrukgevolgen.

Het college constateert daarbij dat met veel van de voorgestelde maatregelen is beoogd te bereiken wat op basis van bestaande maatregelen al mogelijk is en verwacht wordt van gemeenten. Sommige gemeenten lukt het ook al op basis van de bestaande kaders. De toelichting benadrukt daarnaast dat de maatregelen voor de doelgroepen werkbaar zijn omdat deze geen nieuwe verplichtingen of handelingen betreffen. Het doet bij het college de vraag rijzen wat de meerwaarde dan is van de maatregelen ten opzichte van de bestaande mogelijkheden. Dit is niet voldoende inzichtelijk gemaakt in de toelichting.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de uitkomsten van de toetsing. Indien u het voorstel verder in procedure brengt, gaat ATR ervan uit dat de toelichting per adviespunt duidelijk maakt op welke wijze rekening is gehouden met het ATR-advies. Aanvullend verzoekt het college u de gewijzigde versie van het voorstel aan ATR voor te leggen, zodat wij kunnen bepalen of een aanvullende zienswijze opportuun is.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris